

Helena Uhlén
Naturskydd och tillsyn
Naturavdelningen
010-22 36 349

Bildande av naturreservatet Vinsta i Värnamo kommun

Beslut

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808, MB) området Vinsta, som det avgränsas på bifogad karta (bilaga 1) och med de gränser som slutligen utmärks i fält, som naturreservat.

Syftet med naturreservatet är att:

- bevara och vårda en äldre ädellövskog med olikåldrigt trädskikt och med inslag av triviallövträd och död lövved
- bevara och vårda naturvärdesträd¹ och hasselbuskar
- bevara och vårda biologisk mångfald knuten till dessa miljöer

Syftet ska uppnås genom att:

- skogarna i huvudsak lämnas till intern dynamik och naturliga processer kompletterat med begränsning av gran och granföryngring
- naturvärdesträd, framtida naturvärdesträd och hasselbuskar frihuggs/beskärs

Skälen enligt 7 kap. 5§ MB

Skälen att bilda naturreservatet Vinsta är områdets äldre ädellövskog med förekomst av grova träd, gamla hamlade träd, hasselbuskar, död ved och en hög artrikedom av främst mossor och lavar. Det finns både bokdominerad och ekdominerad skog och berggrunden är basisk. Vinsta är en del av ett större område som är av betydelse för flera fladdermusarter som till exempel barbastell.

¹ Naturvärdesträd är träd med höga naturvärden och exempel på naturvärdesträd är träd som är; grova, gamla eller senvuxna. Naturvärdesträd kan även vara träd som är märkta av brandspår, träd med kulturspår t.ex. hamlade träd, träd som innehåller risbon eller hålträd. Ett naturvärdesträd kan även vara dött eller delvis dött.

För att uppnå och tillgodose syftet med naturreservatet beslutar Länsstyrelsen i enlighet med 7 kap. 5 § MB och med stöd av 7 kap. 6 och 30 §§ MB samt 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet (se **Naturreservatsföreskrifter**).

Länsstyrelsen fastställer, i enlighet med 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., bifogad skötselplan (bilaga 2), för områdets långsiktiga vård.

Naturreservatsföreskrifter

A. FÖRESKRIFTER ENLIGT 7 KAP. 5 § MB OM INSKRÄNKNINGAR I RÄTTEN ATT ANVÄNDA MARK- OCH VATTENOMRÅDEN

Inom naturreservatet är det förbjudet att:

1. bedriva skogsbruk eller på annat sätt skada eller transportera bort hela eller delar av levande eller döda träd eller buskar. Undantag gäller avverkning av gran senast år 2025.
2. borra, spränga, gräva, schakta, utfylla, tippa eller utföra annan mekanisk markbearbetning
3. anordna upplag av något slag
4. dika eller dikesrensa
5. bedriva täkt av något slag
6. uppföra byggnad, parkerings- eller campingplats eller annan anläggning. Förbudet gäller inte jaktorn.
7. framföra motordrivet fordon. Undantag gäller för jordbrukets behov samt för uttransport av fäلت vilt med mindre fordon på fastmark. Undantag gäller befintliga vägar enligt karta bilaga 1. Undantag gäller även vid avverkning av gran enligt A1.
8. anlägga mark- eller luftledning, mast eller antenn
9. anlägga väg, led, bro eller spång
10. plantera in för området främmande arter
11. använda kemiska bekämpningsmedel, kalk eller andra växtnäringsämnen

Inom naturreservatet är det utan Länsstyrelsens tillstånd förbjudet att

12. uppföra eller flytta stängsel eller annan hägnad

**B. FÖRESKRIFTER ENLIGT 7 KAP. 6 § MB OM
FÖRPLIKTELSE FÖR ÄGARE OCH INNEHAVARE AV
SÄRSKILD RÄTT ATT TÅLA VISST INTRÅNG**

Ägare och innehavare av särskild rätt ska tåla att följande anordningar utförs och att följande åtgärder vidtas:

1. utmärkning av naturreservatet
2. uppsättning och underhåll av informationstavla
3. frihuggning och hamling/beskärning av naturvärdesträd och hasselbuskar.
4. röjning av uppkommande gran.
5. röjning av unga träd (både barr- och lövträd) och ringbarkning i syfte att gynna naturvärdesträd och framtida naturvärdesträd.
6. avverka gran efter år 2025.
7. tillfällig stängsling runt enskilda träd eller grupper om ett fåtal träd samt max tre hägn om vardera max 100 m², för att gynna föryngring av främst ek
8. mekanisk bekämpning av örnbräken.
9. bekämpning av invasiva och/eller främmande arter
10. genomförande av undersökningar av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden, inklusive uppföljning av bevarandemål

**C. ORDNINGSFÖRESKRIFTER ENLIGT 7 KAP. 30 § MB OM
RÄTTEN ATT FÄRDAS OCH VISTAS INOM
NATURRESERVATET SAMT OM ORDNINGEN I ÖVRIGT
INOM NATURRESERVATET**

Inom naturreservatet är det förbjudet att:

1. förstöra eller skada fast naturföremål eller liggande eller stående döda träd eller buskar eller delar av träd eller buskar
2. elda annat än med medhavd ved
3. varaktigt sätta upp tavla, skylt, inskrift, affisch eller därmed jämförlig anordning
4. plocka eller samla in mossor, lavar eller vedsvampar. Undantag gäller insamling av enstaka exemplar för den artbestämning som inte låter sig göras i fält.
5. gräva upp växter
6. samla in insekter med fällor som dödar

Föreskrifterna under A och C ovan ska inte utgöra hinder för förvaltaren av naturreservatet, eller den som förvaltaren uppdrar åt, att utföra de åtgärder som behövs för att uppnå syftet med naturreservatet och som framgår av föreskrifterna B ovan. Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för normalt underhåll av befintliga vägar och stigar enligt karta, bilaga 1.

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för röjningar runt vattenkälla, enligt karta bilaga 1, i syfte att hålla den öppen och synlig. Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för att röja igenväxningsvegetation i en ca 0,2 ha stor glänta, enligt snedstreckat område på karta bilaga 1. Undantag gäller även för anläggande av vägtrumma enligt karta bilaga 1.

Från föreskrifterna undantas åtgärder för vetenskaplig undersökning eller motsvarande, för vilka tillstånd erhållits av Länsstyrelsen.

Vid insamling av enstaka växt- eller djurexemplar för den artbestämning som inte låter sig göras i fält ska fynden rapporteras till Länsstyrelsen och/eller Artportalen.

UPPLYSNING

Anläggande av en vägtrumma kan behöva tillstånd utöver undantaget i reservatsföreskrifterna.

Länsstyrelsen vill erinra om att även andra lagar, förordningar och föreskrifter än naturreservatsföreskrifterna gäller eller kan komma att gälla för området.

Uppgifter om naturreservatet

ADMINISTRATIVA DATA

Namn	Vinsta
NVR-id	2046348
Areal	16,3 hektar (ha), varav vatten 0,3 ha
Beslut om Natura 2000	Nej
Kommun	Värnamo
Socken	Dannäs
Lägesbeskrivning	Vid sjön Bolmen, ca 1,5 km sydväst om Dannäs kyrka.
Fastigheter	del av Dannäs 2:12
Fastighetsägarkategori	Enskilda
Gräns	Enligt karta, bilaga 1. Gränsen är inmätt av Lantmäteriet.
Förvaltare	Länsstyrelsen i Jönköpings län

BESKRIVNING AV OMRÅDET

Vinsta består av varierad och olikåldrig ädellövsdominerad lövskog på basisk beggrund. Området är präglad av tidigare hävd och har inslag av gamla hamlade lindar och röjningsrösen. Skogen växlar från äldre bokskog i

söder, via hävdpräglad ekskog med inslag av lind och mycket hassel i buskskiktet, till triviallövskog i blötare partier i norr. Andra trädslag som asp, björk, klibbal, gran och tall förekommer. Området är flackt men det finns en del små kullar med berg i dagen. Det finns gott om död ved av olika trädslag, grovlek och nedbrytningsgrad i hela området. Här finns flera arter av lavar och mossor kopplade till gamla ädellövträd och trädkontinuitet, såsom fällmossa, klippfrullania, brun nållav, lunglav med flera. Vinsta är en del av ett större område i Dannäs som är av betydelse för flera fladdermusarter, bland annat barbastell.

Bakgrund

Området Vinsta har länge varit känt för sina höga naturvärden. Arbetet med att skapa ett långsiktigt skydd för Vinsta inleddes hösten 2014. Områdets avgränsning och föreskrifter har tagits fram i dialog med markägarna. I oktober 2014 gavs Värderingsbyrån Sydost AB i uppdrag att ta fram en ersättningsutredning för området. I november 2014 fick NAI Svefa uppdrag om att förhandla om ersättning med markägarna. I december 2016 tecknades ett avtal om intrångsersättning med markägarna.

Samråd enligt 25 och 26 §§ förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. har skett med Naturvårdsverket, Skogsstyrelsen och Värnamo kommun. Naturvårdsverket har tillstyrkt förslaget till naturreservat. Värnamo kommun och Skogsstyrelsen har inte haft något att erinra mot förslaget.

Förslag till beslut och skötselplan skickades på remiss den 1 juni 2016 till Värnamo kommun, Skogsstyrelsen, Sveriges Geologiska undersökning (SGU) och flera föreningar. Samtidigt förelades sakägarna att inkomma med synpunkter.

Yttrande har inkommit från Skogsstyrelsen och SGU vilka inte hade något att erinra mot förslaget.

Motivering

BESTÄMMELSER

Enligt 7 kap. 4 § MB får ett mark- eller vattenområde av länsstyrelsen förklaras som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet. Ett område som behövs för att skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer eller livsmiljöer för skyddsvärda arter får också förklaras som naturreservat.

Enligt 7 kap. 5 § MB ska i ett beslut om att bilda naturreservat skälen för beslutet anges. I beslutet ska också anges de inskränkningar i rätten att

använda mark- och vattenområden som behövs för att uppnå syftet med naturreservatet, såsom förbud mot bebyggelse, uppförande av stängsel, upplag, schaktning, täkt, uppodling, dikning, plantering, avverkning, jakt, fiske och användning av bekämpningsmedel. En inskränkning får innebära att tillträde till området förbjuds under hela eller delar av året.

I 7 kap. 6 § MB anges att om det behövs för att tillgodose syftet med ett naturreservat, får länsstyrelsen förplikta ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla sådana intrång som att det inom området

1. anläggs vägar, parkeringsplatser, vandringsleder, raststugor, tältplatser, badplatser, sanitära inrättningar eller liknande anordningar,
2. bereds tillträde till mark för allmänheten där allmänheten annars inte har rätt att vistas,
3. utförs gallring, röjning, slätter, plantering, betesdrift, avspärning eller liknande åtgärder, eller
4. genomförs undersökningar av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden.

I 7 kap. 25 § MB anges att vid prövning av frågor om skydd av områden enligt detta kapitel ska hänsyn tas även till enskilda intressen. En inskränkning i enskilds rätt att använda mark eller vatten som grundas på skyddsbestämmelse i kapitlet får därför inte gå längre än som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

I 7 kap. 30 § MB stadgas att föreskrifter om rätten att färdas och vistas inom ett område som skyddas enligt detta kapitel och om ordningen i övrigt inom området får meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer, om det behövs för att tillgodose syftet med skyddet. Föreskrifterna ska gälla omedelbart, även om de överklagas.

I 2 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. anges bl.a. att länsstyrelsen ansvarar i länet för områdesskyddet.

Enligt 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. ska länsstyrelsen fastställa en skötselplan för ett naturreservats långsiktiga vård. En skötselplan ska ingå i varje beslut om bildande av ett naturreservat.

Länsstyrelsen får, enligt 22 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., meddela föreskrifter enligt 7 kap. 30 § MB.

Av 2 kap. 6 § MB framgår att för en verksamhet eller åtgärd som tar i anspråk ett mark- eller vattenområde ska det väljas en plats som är lämplig med hänsyn till att ändamålet ska kunna uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön. Bestämmelserna i 3 och 4 kap. ska, bl.a. vid prövning av frågor enligt 7 kap., tillämpas endast i de fall som gäller ändrad användning av mark- eller vattenområden.

Enligt 5 § förordning (1998:896) om hushållning med mark- och vattenområden m.m. ska den myndighet, som ska tillämpa bestämmelserna i 3 och 4 kap. miljöbalken i ett ärende, i beslutet ange om den prövade anläggningen, verksamheten eller åtgärden går att förena med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna samt med den för området gällande regionplanen eller kommunala översiktsplanen.

BEDÖMNING

Länsstyrelsen arbetar med genomförande av, de av riksdagen beslutade, miljömålen. Naturreservatsbildning av Vinsta bidrar till att miljömålen ”Levande skogar” och ”Ett rikt växt och djurliv” kan uppfyllas.

Naturreservatsbildningen i Vinsta prioriteras i enlighet med den strategi som finns vid urval om skogsområden för långsiktigt skydd (Strategi för formellt skydd av skog i Jönköpings län. 2006, Länsstyrelsen i Jönköpings län och Skogsstyrelsen Jönköping-Kronberg). Vinsta är inom högsta värdegrupp och bedöms ha högt naturvärde på beståndsnivå vilket innebär stor mängd och hög kvalitet av bland annat gamla och grova ädellövträd och hög artrikedom. Ädellövskog är en prioriterad skogstyp vid val av områden för långsiktigt skydd i Jönköpings län. Vinsta ligger inom värdetrakten Vidöstern som har höga naturvärden knutna till ädellövskog och lövsumpskog. Vinsta bedöms därför ha goda möjligheter att bevara biologisk mångfald på lång sikt. Stora delar av Vinsta är klassad som nyckelbiotop enligt Skogsstyrelsen. Röddlistade arter samt flera signalarter är funna i skogen. Området ligger inom riksintresse enligt 3 kap. MB för friluftsliv (FF4 Bolmen) samt ingår i Jönköpings läns naturvårdsprogram (objekt nr 83-31). En mindre del av sjön Bolmen ingår i naturreservatet av arronderingsskäl. Bolmen är av riksintresse för yrkesfisket och är ett nationellt särskilt värdefullt vatten med avseende både på fisk och naturvärde.

Länsstyrelsen bedömer att Vinstas höga naturvärden motiverar ett skydd mot skogsbruk och exploatering. För att bevara områdets naturvärden är området i behov av en anpassad skötsel som återkommande röjningar av gran samt frihuggning och beskärning av naturvärdesträd och framtida naturvärdesträd. Området ska därför skyddas som naturreservat.

Föreskrifterna är anpassade till naturreservatets syften och värden. De är främst avsedda att bevara och utveckla en äldre ädellövskog. Länsstyrelsen har enligt 7 kap. 25 § MB avvägt föreskrifterna för området mot sakägares intresse och bedömer att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Naturreservatsbildningen är förenlig med hushållningsbestämmelserna i 3 kap. MB och med den för området gällande översiktsplanen.

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer Länsstyrelsen att de föreslagna ordningsföreskrifterna enligt 7 kap. 30 § MB innebär så begränsade kostnadsmässiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivningen.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen (Miljö- och energidepartementet) **genom skrivelse till Länsstyrelsen** – se bilaga 4 (formulär 23).

Uppllysning

Beslutet kungörs i länets författningssamling samt i berörda dagstidningar. Föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § MB träder i kraft den 24 februari 2017 och de gäller omedelbart även om de överklagas. Kungörelsen införs i Värnamo Nyheter den 26 januari 2017, vilket innebär att ett eventuellt överklagande ska ha inkommit till Länsstyrelsen senast den 16 februari 2017.

I den slutliga handläggningen av detta ärende, i vilket länsråd Anneli Wirtén beslutat och naturvårdshandläggare Helena Uhlén varit föredragande, har även enhetschef naturskydd och tillsyn Malin Lund och avdelningschef Per Hallerstig deltagit.

Anneli Wirtén

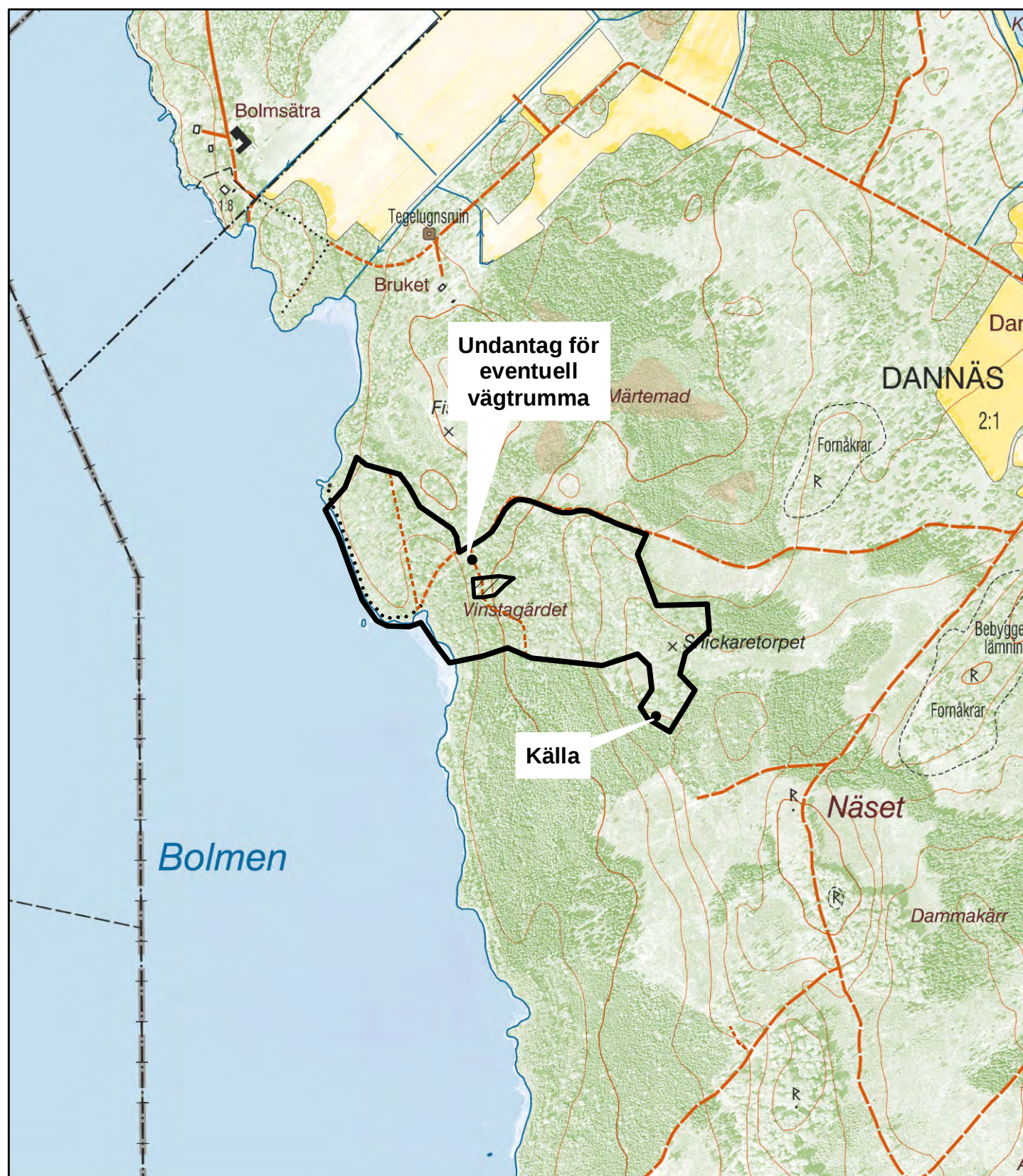

Helena Uhlén

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Skötselplan med bilagor
3. Sakägarförteckning
4. Hur man överklagar
5. Sändlista

Tillhör Länsstyrelsens beslut
2017-01-19, dnr 511-7363-2014

Länsstyrelsen
i Jönköpings län

© Lantmäteriet Geodatasamverkan
© Länsstyrelsen Jönköping

Gräns för naturreseptatet

Vinsta glänta

Brukningsväg

Stig

1:10 000

Skötselplan för naturreservatet Vinsta i Värnamo kommun

Innehållsförteckning

1. SYFTET MED NATURRESERVATET	2
2. BESKRIVNING AV OMRÅDET	2
2.1 Administrativa data	2
2.2 Topografi, geologi och hydrologi	3
2.3 Historik och markanvändning	3
2.4 Växt- och djurliv	3
2.5 Friluftsliv	4
2.6 Bebyggelse och anläggningar	4
2.7 Källförteckning	4
3. MÅL OCH SKÖTSELÅTGÄRDER FÖR NATURRESERVATET	5
3.1 Övergripande mål med skötseln	5
3.2 Skötselområden med bevarandemål och åtgärder	5
3.3 Friluftsliv och gränser	6
3.4 Sammanfattning av planerade skötselåtgärder	7
4. DOKUMENTATION OCH UPPFÖLJNING	8
4.1 Uppföljning av skötselåtgärder	8
4.2 Uppföljning av bevarandemål	8
5. BILAGOR	8

Skötselplanens giltighetstid

Skötselplanen har upprättats av Länsstyrelsen i Jönköpings län 2017 och gäller tills vidare men bör revideras när tillsyn eller uppföljning visar att behov finns. Beslutets syfte och föreskrifter sätter ramarna för skötselplanens revidering. Beslut om naturreservat fattades den 19 januari 2017.

Vid frågor om skötsel av reservat kontakta Länsstyrelsens växel, telefon: 010-223 60 00.

1. Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att:

- bevara och vårda en äldre ädellövskog med olikåldrigt trädskikt och med inslag av triviallövträd och död lövved
- bevara och vårda naturvärdesträd¹ och hasselbuskar
- bevara och vårda biologisk mångfald knuten till dessa miljöer

Syftet ska uppnås genom att:

- skogarna i huvudsak lämnas till intern dynamik och naturliga processer kompletterat med begränsning av gran och granföryngring
- naturvärdesträd, framtida naturvärdesträd och hasselbuskar frihuggs/beskärs

2. Beskrivning av området

2.1 ADMINISTRATIVA DATA

Namn	Vinsta
Skyddsform	Naturreservat
Areal	16,3 hektar (ha) varav vatten 0,3 ha
Beslut om Natura 2000	nej
IUCN-kategori	IV – Habitat/Artskyddsområde
Miljömål	Levande skogar Ett rikt växt- och djurliv
Län	Jönköping
Kommun	Värnamo
Socken	Dannäs
Naturgeografisk region	Sydsvenska höglandets väst del (11)
Mittpunktskoordinater	N6323572 – E428754 (SWEREF99TM)
Lägesbeskrivning	Vid sjön Bolmen, ca 1,5 km sydväst om Dannäs kyrka.
Fastighet	del av Dannäs 2:12 Nyttjanderätter och servitut redovisas i sakägarförteckningen, bilaga 3
Markägarkategorier	Enskilda
Gräns	Enligt beslutskartan, bilaga 1. Gränsen är inmätt av

¹ Naturvärdesträd är träd med höga naturvärden och exempel på naturvärdesträd är träd som är; grova, gamla eller senvuxna. Naturvärdesträd kan även vara träd som är märkta av brandspår, träd med kulturspår t.ex. hamlade träd, träd som innehåller risbon eller hålträd. Ett naturvärdesträd kan även vara dött eller delvis dött.

Förvaltare Lantmäteriet.
Länsstyrelsen i Jönköpings län

Areal per markslag

Skog 16 ha
Vatten 0,3 ha

Naturtyper

Natura 2000-habitat

KNAS naturtyper

Ädellövskog	13,5 ha	Ädellövskogar (9020)	13,5 ha
Lövskog	2,5 ha	Inget habitat	2,5 ha
Vatten	0,3 ha	Inget habitat	0,3 ha

2.2 TOPOGRAFI, GEOLOGI OCH HYDROLOGI

Vinsta ligger på ett näs i sjön Bolmen. Område är flackt och sluttar svagt mot nordväst ner mot sjön. Högsta punkten ligger 165 meter över havet och finns i områdets östra del. Lägsta punkten är vid sjön, ca 140 meter över havet. Bolmen har i slutet av 1800- och början 1900-talet sänkts och det märks i form av att en blockig strandvall finns längs med stranden några meter från sjökanten. Berggrunden är basisk och jordarten är morän. Den basiska berggrunden har gett upphov till näringsrika jordar som i sin tur gynnar förekomsten av ädellövskog.

Vinsta ligger inom Bolmens avrinningsområde som i sin tur ligger inom Lagans huvudavrinningsområde. Det finns små områden med lite blötare mark som ligger nära sjön.

2.3 HISTORIK OCH MARKANVÄNDNING

Enligt Geometriskt avmätning från 1685 över Dannäs säteri framgår att det låg flera små torp med tillhörande åkrar, ängar och betesmark i Vinsta. Dessa torp med sina inägor återfinns på Storskifteskartan över socknen från 1797 såväl som på Laga skifteskartan från 1871. I området återfinns tydliga tecken från dessa tider i form av torpgrunder och röjningsrösen (RAÅ-numren Dannäs 65:1 ligger i reservatet och Dannäs 66:1 ligger på gränsen). Ett biologiskt kulturarv i form av tidigare hamlade träd finns kvar i Vinsta.

2.4 VÄXT- OCH DJURLIV

Vinsta är en ädellövskog som domineras av ek och bok. Andra frekvent förekommande trädslag är lind, björk, asp, klibbal, rönn och gran samt enstaka tall och lönn. I den nordvästligaste delen finns det ca fem gamla och grova lindar som för länge sedan har hamlat. Skogen är olikåldrig och det finns en hel del gamla och grova träd av ek, bok och lind. I de mellersta delarna finns det bitvis ganska tätt med gran. Asp, björk och klibbal finns främst i den västra delen och bok är vanligare österut i området. I den mellersta delen, ner mot sjön, är marken lite blötare och det finns lite

sumpskog med bland annat klibbal. De flesta av de förekommande trädslagen har en ganska god föryngring förutom ek. I buskskiktet förekommer det bitvis rikligt med hassel särskilt i de mer ekdominerade delarna av skogen. Fältskiktet är klen i de bokdominerade delarna men i gläntor växer det kruståtel, harsyra, ekorrbär, liljekonvalj. I skuggigare och fuktiga delar förekommer stinksyska. I de västra delarna finns det även piprör och i gläntorna så breder örnbräken ut sig. Husmossa och thujamossa förekommer i botten-skiktet liksom signalarten västlig hakmossa. Området är ganska flackt, men det sluttar mot sjön i väster. Det finns en del små kullar med berg i dagen. Centralt i naturreservatet finns en gräsbevuxen glänta med flera odlingsrösen och flera stora och ibland grova träd av lind, bok och ek. De står främst i eller i direkt anslutning till odlingsröena.

Det finns gott om död ved av olika trädslag, grovlek och nedbrytningsgrad i hela området och den finns både som stående och liggande träd samt döda grenar i träd-kronorna. På träd-stammar förekommer mossar-terna porella, fällmossa, guldlockmossa och klippfrullania. Den rödlistade laven lunglav växer på en ek.

Vinsta är en del av ett större område i Dannäs som är av betydelse för flera fladdermusarter som barbastell, brun långöra, dvärgpipistrell, gråskimlig fladdermus och nordfladdermus. På det näs i sjön Bolmen, där Vinsta ligger, har även fågelarterna fiskgjuse, gulsparr, mindre flugsnappare, stare och törnskata observerats. Barbastell, gulsparr och stare är rödlistade. Djurlivet är i övrigt dåligt undersökt inom Vinsta.

Kända förekomster av signalarter och rödlistade arter finns samlade i bilaga 2a.

2.5 FRILUFTSLIV

Vinsta är inget besöksområde idag, den stig som finns används huvudsakligen av markägarna. Området bedöms inte locka så mycket besökare i framtiden. Det ligger lite svårtillgängligt, en liten väg med färster leder fram till området. Vägen är avstängd för allmänhetens motortrafik. Det kommer att sättas upp en informationsskylt vid reservatet och i övrigt kommer inget att göras iordning för besökare.

2.6 BEBYGGELSE OCH ANLÄGGNINGAR

Inom reservatet finns flera mindre brukningsvägar samt en stig längs med sjön. I södra delen finns en källa där man lagt sten längs ena kanten. Det finns också ett jaktorn inom naturreservatet.

2.7 KÄLLFÖRTECKNING

Fornlämningsregistret. Riksantikvarieämbetet.
Lantmäteriet. Historiska kartor. Dannäs 1685, 1797 och 1871.
Länsstyrelsen i Jönköpings län, 1995. Natur i Jönköpings län.

Länsstyrelsen och Skogsvårdsstyrelsen. Strategi för formellt skydd av skog i Jönköpings län. Meddelande 2006:8.
Rapportsystem för växter, djur och svampar. www.artportalen.se
SGU. Jordartskarta.
SGU. Berggrundskarta.
Skogsstyrelsen. Nyckelbiotopsbeskrivningar.

3. Mål och skötselåtgärder för naturreservatet

3.1 ÖVERGRIPANDE MÅL MED SKÖTSELN

Naturreservatet ska utgöras av äldre ädellövskog med inslag av naturvärdesträd, det vill säga grova träd, gamla träd, hålträd och träd som tidigare har varit hamlade. Det ska även skapas framtida naturvärdesträd, i första hand hamlade träd. Ädellövskogen ska domineras av trädslag som ek, lind och bok med inslag av triviallövträd. Det ska finnas god tillgång på död lövved. Området ska hysa en artrik flora och fauna särskilt med avseende på arter knutna till ädellövträd, till exempel lunglav och barbastell. Vid skötselåtgärder där det sker röjningar av gran samt röjningar runt naturvärdesträd, framtida naturvärdesträd och hasselbuskar kan dessa röjningar i viss mån anpassas till att samtidigt skapa gläntor i skogen och synliggöra de forn- och kulturlämningar som visar områdets historia. Det är tillåtet att mekaniskt bekämpa invasiva och/eller främmande arter.

3.2 SKÖTSELOMRÅDEN MED BEVARANDEMÅL OCH ÅTGÄRDER

Naturreservatet har ett skötselområde, se skötselplan-karta bilaga 2b.

SKÖTSELOMRÅDE 1	ÄDELLÖVSKOGEN	16 HA
Naturtyp:	Ädellövskog	13,5 ha
	Lövskog	2,5 ha
Natura 2000-habitat:	Ädellövskog (9020)	13,5 ha

OMRÅDESBESKRIVNING

Vinsta är en äldre ädellövskog som domineras av ek och bok med inslag av lind, björk, asp, klibbal, rönn och gran samt enstaka tall och lönn. Det finns hassel i buskskiktet i de ektominerade delarna av skogen. Det finns grova träd, gamla träd, hålträd, träd som tidigare har varit hamlade och 5-10 unga träd som nyligen har börjat hamla. Död ved förekommer i riklig mängd. Ett mindre område nära sjön är fuktigt i övrigt är det flacka området torrt. I de östra delarna är fältskiktet glest och i väster växer det mycket gräs i fältskiktet. Det finns en del gläntor, främst i väster, i den annars slutna skogen.

BEVARANDEMÅL

Området ska utgöras av äldre ädellövskog som domineras av främst lind, ek och bok. Trädslagblandningen ska vara varierad med inslag av triviallövträd,

särskilt i blötare partier. Trädskiktet ska vara flerskiktat och olikåldrigt med inslag av hassel. Det ska finnas en kontinuitet av naturvärdesträd. Gran ska endast förekomma som enstaka solitärgranar eller små grupper för fågellivet. Främmande trädslag ska inte förekomma. Det ska finnas god tillgång på död ved av olika lövträdslag, nedbrytningsstadier och dimensioner. Förekommande rödlistade arter som är knutna till skogsmiljön ska ha förutsättningar att reproducera sig och leva kvar i området. Arealen ädellövskog ska utgöra minst 13,5 ha.

LÖPANDE SKÖTSELÅTGÄRDER

- Hela området inventeras ca vart 5-10 år efter granplantor och plantor av främmande trädslag och eventuellt uppkomna plantor tas bort. Enstaka hårt betade granplantor eller enstaka möjliga blivande grova solitärgranar får lämnas kvar. Första inventeringen och röjningen bör göras senast år 2020.
- Utglesning kring naturvärdesträd och hasselbuskar, frihuggning och eventuell hamling/beskärning görs vid behov i syfte att förlänga livet på träden och hasselbuskarna. Ved från lövträd ska lämnas kvar i området på lämplig plats. Övrig ved och eventuellt ris kan forslas ut ur området om det bedöms möjligt utan att skada natur- och kulturvärden.
- Röjningar får göras runt enskilda träd i syfte att skapa framtida naturvärdesträd, främst grova ädellövträd och hamlade träd.
- Nyhamling får göras av 5-10 lindar.
- Mekanisk bekämpning av örnbräken får ske.
- Vid behov får röjningar av unga triviallövträd, till exempel hägg, göras för att gynna ädellövträd.
- Vid behov får tillfällig stängsling ske för att gynna för yngning av främst ek. Stängslingen ska i första hand göras runt enskilda träd eller grupper om ett fåtal träd. Det får finnas max tre hägn om vardera max 100 m². Stängslet ska tas bort när de träd man vill skydda är så stora att de inte skadas av betande djur.
- Röjningar får göras för att skapa gläntor och för att hålla forn- och kulturlämningar synliga, i den mån det är förenligt med skötselåtgärder för att gynna naturvärdena.

UPPLYSNING

Markägarna får, efter tillstånd från Länsstyrelsen, sätta upp stängsel i området och ha betesdjur i skogen. Markägarna får hålla en glänta öppen i snedstreckat område enligt karta bilaga 2b. Markägarna får avverka och tillvarata den gran som finns i reservatsområdet. Vid avverkning ska hänsyn tas för att undvika körskador vid urforsling av virket. Avverkningen av gran ska ske senast år 2025.

3.3 FRILUFTSLIV OCH GRÄNSER

En informationstavla om Vinsta och dess naturvärden placeras i kanten av naturreservatet.

För lokalisering av informationstavla, se karta bilaga 2b.

BEVARANDEMÅL

Gränsmarkeringen för området ska vara i gott skick. Besökare till reservatet ska kunna ta del av föreskrifter och information om områdets naturvärden genom informationstavlor som är i gott skick. Informationen i området ska förhöja upplevelsen av besöket, hjälpa besökarna att få sina förväntningar uppfyllda och bidra till att syftet med områdesskyddet uppnås.

SKÖTSELÅTGÄRDER

- Naturreservatets gränser ska markeras enligt Naturvårdsverkets anvisningar inom 1 år efter att beslutet om naturreservatet vunnit laga kraft.
- Informationstavla ska placeras ut inom 1 år efter att beslutet om naturreservatet vunnit laga kraft.
- Informationstavlan ska innehålla karta över området, information om naturreservatets naturvärden, naturreservatsföreskrifter för allmänheten samt delar av allemansrätten.

3.4. SAMMANFATTNING AV PLANERADE SKÖTSELÅTGÄRDER

Åtgärd	Var	När
Gränsmarkering	Yttergräns	Inom 1 år efter att beslutet har vunnit laga kraft
Informationsskylt		Inom 1 år efter att beslutet har vunnit laga kraft
Röjning av ung gran och eventuellt främmande trädslag	Skötselområde 1	Första gången 2017-2020 och därefter var 5-10 år
Frihuggnings kring naturvärdesträd, framtida naturvärdesträd och hasselbuskar	Skötselområde 1	Vid behov
Eventuell hamling/beskärning av naturvärdesträd och framtida naturvärdesträd	Skötselområde 1	Vid behov
Röjning av ung barr- och lövträd i syfte att gynna naturvärdesträd och framtida naturvärdesträd	Skötselområde 1	Vid behov

4. Dokumentation och uppföljning

4.1 UPPFÖLJNING AV SKÖTSELÅTGÄRDER

Alla skötselåtgärder som utförs inom naturreservatet ska dokumenteras, skriftligt och vid behov med foto. I dokumentationen ska framgå vilka åtgärder som genomförts och när de genomfördes, samt vem som utförde åtgärden.

4.2 UPPFÖLJNING AV BEVARANDEMÅL

En fördjupad uppföljning av naturreservatets naturvärden och de uppsatta bevarandemålen bör ske. Uppföljningen ska ske enligt riktlinjer för uppföljning av skyddade områden.

5. Bilagor

- 2a Artlista
- 2b Skötselplankarta

Urval av arter inom naturreservatet Vinsta

Nedan redovisas kända förekomster av rödlistade arter, signalarter, arter i EU:s art- och habitatdirektiv och fågeldirektiv samt andra arter av intresse. Arterna är indelade i grupp och därefter i bokstavsordning efter det svenska namnet med det latinska namnet inom parentes.

Kategori: RE (nationellt utdöd), CR (akut hotad), EN (starkt hotad), VU (sårbar), NT (nära hotad), S3 (høgt signalvärde), S2 (medelgott signalvärde), S1 (lågt signalvärde). EU (arter i art- och habitatdirektivet och fågeldirektivet). ÅGP (art inom åtgärdsprogram för hotade arter).

Inventerat: det år som senaste fyndet observerades.

Referens: SKS (Skogsstyrelsens nyckelbiotopsinventering), LST (Länsstyrelsen), AP (Artportalen).

Tabell över kända förekomster av rödlistade arter, signalarter, arter i EU:s art- och habitatdirektiv och fågeldirektiv samt andra arter av intresse. Sekretessarter är inte angivna.

Art	Kategori	Inventerat	Referens
Kärlväxter			
Skogslind (<i>Tilia cordata</i>)	S3	2014	LST
Mossor			
Fällmossa (<i>Antitrichia curtipendula</i>)	S3	1992	SKS
Guldlockmossa (<i>Homalothecium sericeum</i>)	S2	1992	SKS
Klippfrullania (<i>Frullania tamarisci</i>)	S3	1992	SKS
Porellor (<i>Porella</i> spp)	S3	2014	LST
Västlig hakmossa (<i>Rhytidiadelphus loreus</i>)	S2	2014	LST
Lavar			
Brun nållav (<i>Chaenotheca phaeocephala</i>)	S3	1992	SKS
Lunglav (<i>Lobaria pulmonaria</i>)	NT, S3	2015	LST
Sotlav (<i>Cyphelium inquinans</i>)	S3	1992	SKS
Fåglar			
Fiskgjuse (<i>Pandion haliaetus</i>)	EU	2005	AP
Gulsparr (<i>Emberiza citrinella</i>)	VU	2012	AP
Stare (<i>Sturnus vulgaris</i>)	VU	2007	AP
Törnskata (<i>Lanius collurio</i>)	EU	2005	AP

Mindre flugsnappare (<i>Ficedula parva</i>)	NT, EU	2000	AP
Däggdjur			
Barbastell (<i>Barbastella barbastellus</i>)	VU, EU, ÅGP	2013	LST

Källförteckning

Artdatabanken 2015. Rödlistade arter i Sverige 2015.

Bilaga 1 till fågeldirektivet

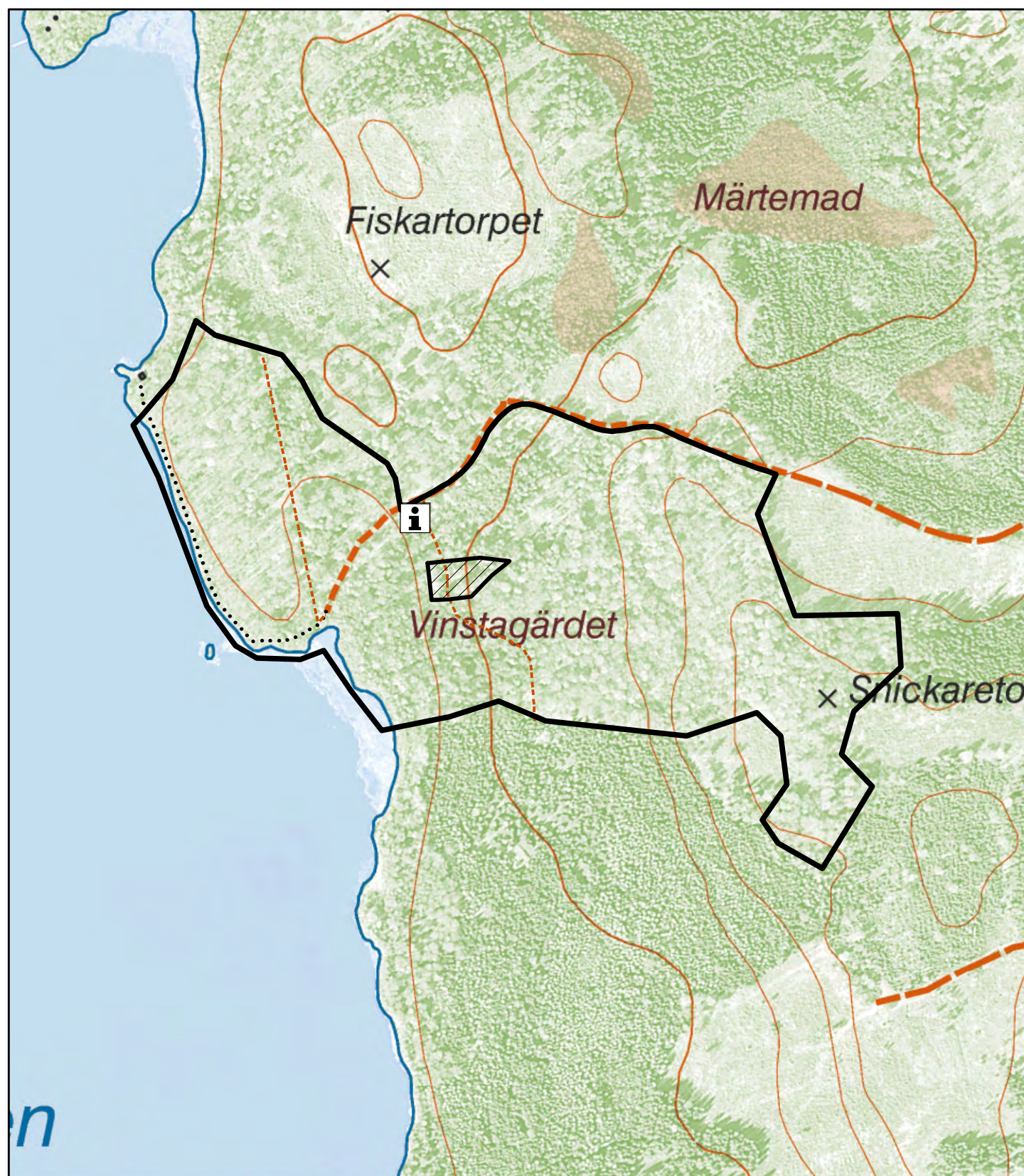
Bilaga 2 till art- och habitatdirektivet

Naturvårdsverket, 2015. Åtgärdsprogram för Barbastell, 2015-2019.
Rapport 6532.

Skogsstyrelsen 1994. Signalarter i projekt nyckelbiotoper.

Skogsstyrelsen 2000. Signalarter – indikatorer på skyddsvärd skog.

Skötselplankarta
Tillhör Länsstyrelsens beslut
2017-01-19, dnr 511-7363-2014

Länsstyrelsen
i Jönköpings län

© Lantmäteriet Geodatasamverkan
© Länsstyrelsen Jönköping

Gräns för naturreseptatet

Informationsskylt

Vinsta glänta

1:5 000

